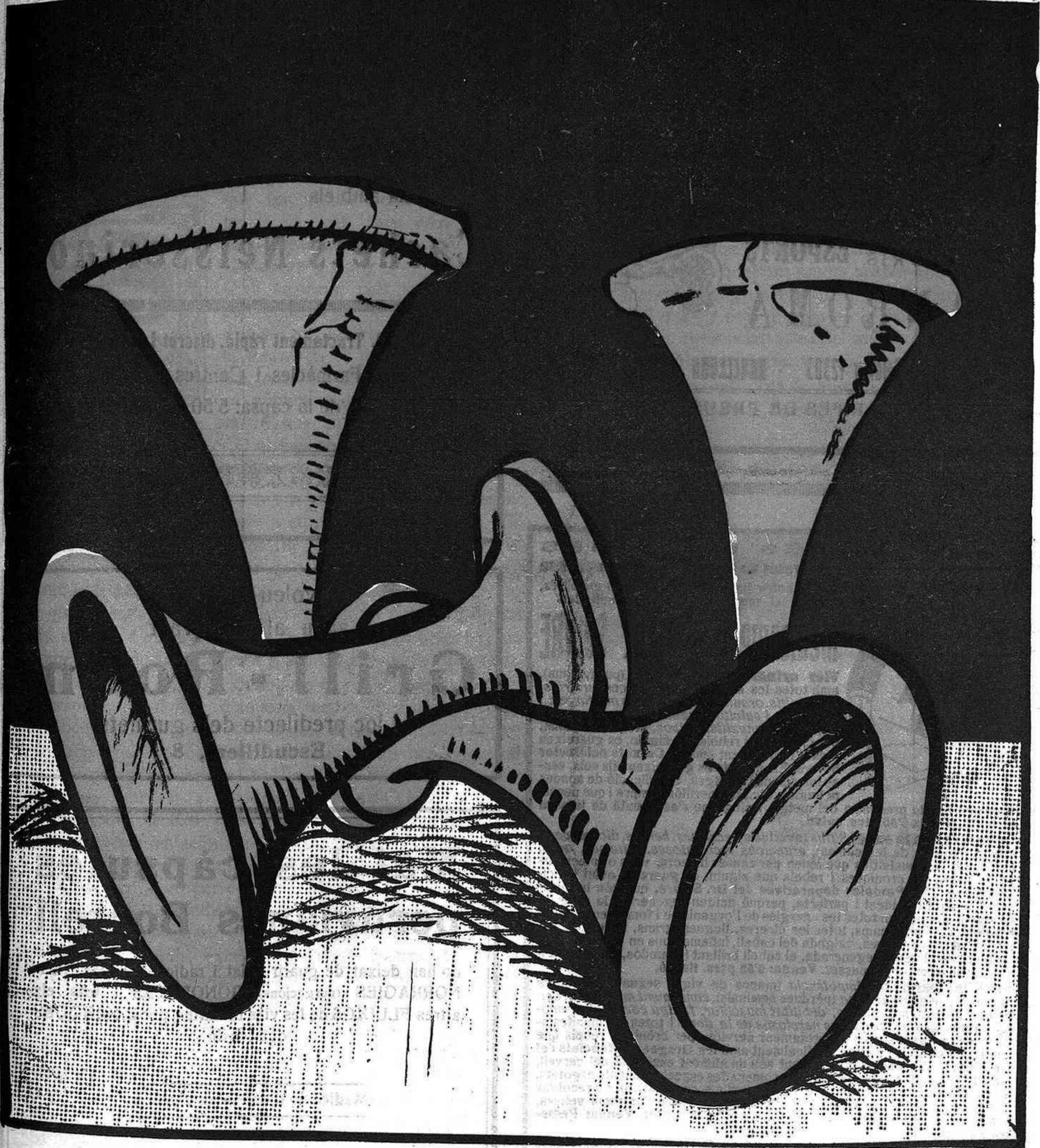

Barcelona, 8 de març de 1929

L'Esquella de la Torratxa

ANY LII - Núm 2593 - 15 cts. - Atrassats 30

LA DIADA DE SANT JOSEP

—Trastos que ja han pasat de moda.

Teatre Català NOVEDADES

COMPANYIA CATALANA

DIRECCIÓ: CARLES CAPDEVILA

Avui nit, benefici de Just Gómez La nova producció de gran èxit, **La Gloria**, i lectura d'escollides poesies pel genial actor **Enric Borràs**. — Diumenge, a dos quarts de 4: El grandíós espectacle "**Aventuras d'En Massagran**". — Dimarts, estrena de l'obra d'En Pompeu Creuet, **Mama política**.

Es d'espata en Comptaduria

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 12303 - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOLVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *oistitis*, *anexitis*, *flúixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *poluacions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

Banquets ben servits al HOTEL ORIENT

Rambla del Mig, 20

BARCELONA

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsa: 5'50 pessetes

Si voleu menjar be
aneu al restaurant

Grill - Room

Lloc predilecte dels gurmets

Escudillers, 8

Mai les càpsules peruvianas Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les **BLE-NORRAGIES** (purgacions) **GONORREES** i tots els altres **FLUIXOS** de les vies urinàries, per **CRONIQES** que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: **SEGALA**, o a l'autor **A. BORRELL**

Comte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

La moral, la censura en el teatre i el clima

EMPRE és distret, quan no es té res que fer, parlar de la moral en el teatre. Aquest tema, com el de la crisi teatral, són discussions que començaren l'any IV, abans de J. C. i seguiràn pels segles dels segles rodant per les redaccions dels diaris i de les revistes. Certament, la moral en el teatre, com al cinema, com als llibres, com a la plaça pública, com a tot arreu, sempre té uns partidaris rojos i uns

enemics negres. Què és el que es pot portar al teatre? Què és el que és immoral i què és el que no ho és?

En qüestions d'amor, deu ésser immoral, per exemple, per a un català *moyen*, per a emprar la frase exacta d'Edouard Herriot, el que triomfin unes relacions impures; en canvi, per a un espectador del Gran Teatre Espanyol, és immoral, per exemple, el que una dona de la vida no trobi qui la vulgui recollir i salvar. No hi ha pas gaire distància entre el Centre i el Marquès del Duero. Doncs bé; una comèdia subjecta a l'esperit d'un dels autors de cada teatre no pot tenir el mateix èxit segons el públic que l'escolti. El principi moral, doncs, d'aquests metres de distància fa que també tinguin un altre concepte de la moral en l'art la gent de cada país. Les obres que els ulls italians han pogut admirar, com per exemple, les de Luigi Pirandello, no han estat pas admeses a Londres; obres d'O'Neil, que als Estats Units no han deixat representar, han gaudit de més de cent representacions als teatres alemanys... Fins ara, obres que havien tingut una acceptació general per la buidor que contenien, com per exemple "I Plagiacci", "Carmen", o bé qualsevol comedieta de Sacha Guitry, està prohibida als escenaris russos per immorals, i no cal dir que en molts països occidentals, exceptuant alguns teatres de Berlín, no es deixen representar tampoc comèdies de la nova generació russa, perquè són immorals...

La moral, doncs, en el teatre podríem dir que es deu a una qüestió de clima i també d'organització política. És immoral ací el que en altre lloc no ho és; està prohibit ací el que en altre lloc no ho està... Així és, doncs, que la moral en el teatre no és res més que una qüestió de collocació. Si nosaltres tinguéssim diners, no ens adonaríem d'aquesta qüestió de la moral, perquè anar a Itàlia a veure les comèdies de Pirandello, a Moscú, a presenciar el *Theatre D'Art* de Stanislawsky; a Alemanya a veure el teatre

d'O'Neil i a Colòmbia a veure part del Teatre de Jacinto Benavente, no ens adonaríem mai de la prohibició de tal o tal altra comèdia i no ens adonaríem per tant del que és considerat com immoral...

Ara me n'adono que hem trabucat dues qüestions distintes, o sia, la moral i la censura en el teatre. Però, pel cas ve a ésser una sola cosa o la mateixa. Mentre hi hagi censura, és que hi ha esperits que consideren que pot haver-hi immoralitats; mentre hi hagi immoralitats possibles, es considerarà en el deure de mantenir un criteri coercitiu.

Moral? Immoral? Parlem-ne. Pot ésser considerat immoral un "vaudeville" del vell Feydeau, per a certs esperits dretistes; però, en canvi, aquests mateixos senyors poden considerar perfectament moral cobrar un 80 o un 90 per cent d'interessos. Pot ésser immoral, segons els russos, una comèdia en la qual uns amors acabin amb un matrimoni a la manera occidental; però, en canvi, per a ells no és immoral el que els nois dormin en la mateixa habitació del pare i puguin presenciar actes del més groller materialisme que motiven un menyspreu vers la dignitat maternal...

Moral? Immoral? Tot és qüestió de clima. Ja ho hem dit. I estem disposats a demostrar-ho.

FRANCESC MADRID

Una senyora tota estranyada davant del retrat que últimament ha exposat Dalí, deia:

—Ai, ai, que és estrany que no l'hagi fet com els altres seus quadros.

—Oh, no en faci cas, senyora — li digué un jove allà present — és que amb la crema de les Gavarres el suro s'ha acabat.

BONA SALUT

A una reunió literària, Adrià Gual era molt felicitat pel seu restabliment. Ell somreia. En un moment que les felicitacions tingueren una treva, exclamà:

—Encara penso arribar als cent anys. Això sí, tinc de cuidar-me molt. No puc veure, no puc fumar, no puc excitar-me, no puc fer cap mena d'excés, no puc cultivar cap vici.

—Aleshores — li digué un humorista —, per què voleu viure cent anys?

AQUEST NUMERO

HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA

Salut, mar avalotat!

Aigües rebels! Aigües amigues!
Salut, abisme engolidor
que et capgires i gires i t'entortolligues
com una ira de Déu Nostre Senyor!

Salut, mar avalotat!
Mar de delit i de neguit;
mar tempestejat
com el meu esperit.

Mar que en un moment
saps fer i desfer muntanyes
i dus un vent
omnipotent
a les entranyes.

Mar rebel,
crespat i altiu com una serra,
que aixequés al cel
la rebellia de la terra.

Mar de bronze i de llamp,
boca immensament oberta
que la fam
de l'esperit ens desperta.

Mar que has engolit heroicament
els llorers dels valents i els navilis triomfals,
perqué sols tu ets valent
i immortal entre els mortals

Mar rebel
que per bandera
aixequés fins al cel
l'heroica escumera.

Salut, mar avalotat!
braços i braços i braços
que saben de la tempestat
i del combat
tots els passos
i els compassos.

Salut, mar avalotat!
Avança! Avança!
No et facis mai enrera!
Tens el blau verd d'esperança
i l'escumera
per bandera.

I tens per corre'
— entusiasmat —
des d'aquest meu límit de sorra
fins a l'illimitada immensitat.

Salut, mar avalotat!
Què hi fa que trenquis les veles i els pals
i facis mil destroces
i passin heroiques tes onades triomfals
com triomfals carrosses?

Avant! Avant! Esperit fort, alat;
trenca, enderroca i engoleix la desferra,
però encomana un poc de tempestat
a la terra.
Salut, mar avalotat!

SALVADOR PERARNAU

Socarrims d'ales

L'evolució científico-industrial no ha exercit pas a totes les èpoques una influència perniciosa en perjudici de les coses bellament poètiques.

Mitja centúria enrera, els poetes, i amb ells les ànimes tendrament sensibles, veien sovint com una esvelta papallona, en entrar de nits a la llur cambra de treball o de repòs, voltejava, voltejava, fins anar a raure indefectiblement damunt la flama del llum; de gas o de petroli; i allí l'insecte es cremava les ales o moria socarrimat, en una mena d'aparatós suïcidi involuntari.

Avui, els poetes, i amb ells les ànimes tendrament sensibles, resten més tranquils respecte la sort de les esplendoroses papallones.

Avui, els poetes, i amb ells les ànimes tendrament sensibles, saben que a una papallona que entri de nits a la llur cambra de treball o de repòs, tot el més que li pot passar és que, enganxada de potes al vidre de la bombeta elèctrica, senti una escalforeta viva que l'obligui a despendre's si us plau per força de la poderosa suggestió lumínica que les atrau desesperadament.

Com els poetes, i amb ells les ànimes tendrament sensibles, s'han de despendre sovint, en la vida, de les flametes, de realitat que troben en l'eterna persecució de les forjades il·lusions.

FRA NOI

Modestos i exemplars

Hi ha desigualtats entre els homes, purament materials, que tenen per causa l'organització que ells mateixos s'han donat. Així, un home neix ric o pobre, noble o plebeu, senyor o vassall, per una incongruència, per un sarcasme tal volta del destí. La vida és com una rifa monstruosa. Però, des d'aquest punt de mira, és obra dels homes. En una societat comunista, per exemple, idealment constituïda, no hi hauria, en efecte, ni pobres ni rics, ni nobles ni plebeus, ni senyors ni vassalls.

Hi ha, però, una altra mena de desigualtat que toquen a la mateixa essència de la natura humana. La seva repartició pot també considerar-se com una altra rifa, independent aquesta, però, dels homes. Per què hom neix geni o idiota? Per què, en una mateixa família, infants nats del mateix pare i de la mateixa mare són, de vegades, d'una intel·ligència tan diferent? Ningú no ho sap, ningú no ho sabrà probablement mai. L'home, ben pensat, és, dins la seva ignorància, un ésser perfectament ridícul.

Tammateix, amb la seva frisança excessivament pueril

de pretendre conèixer els efectes de totes les causes, l'home fa radicar el principi d'aquesta desigualtat en el mateix Esser Suprem.

Es curios! L'ésser totpoderós, encarnació de la vera justícia, és, al mateix temps, l'autor de la primera de totes les desigualtats, de totes les injustícies? Són els camins ignorats de la Providència — diuen — propis per a confondre la natura humana. Per això sols amb el dogma i amb la fe hom pot salvar-se...

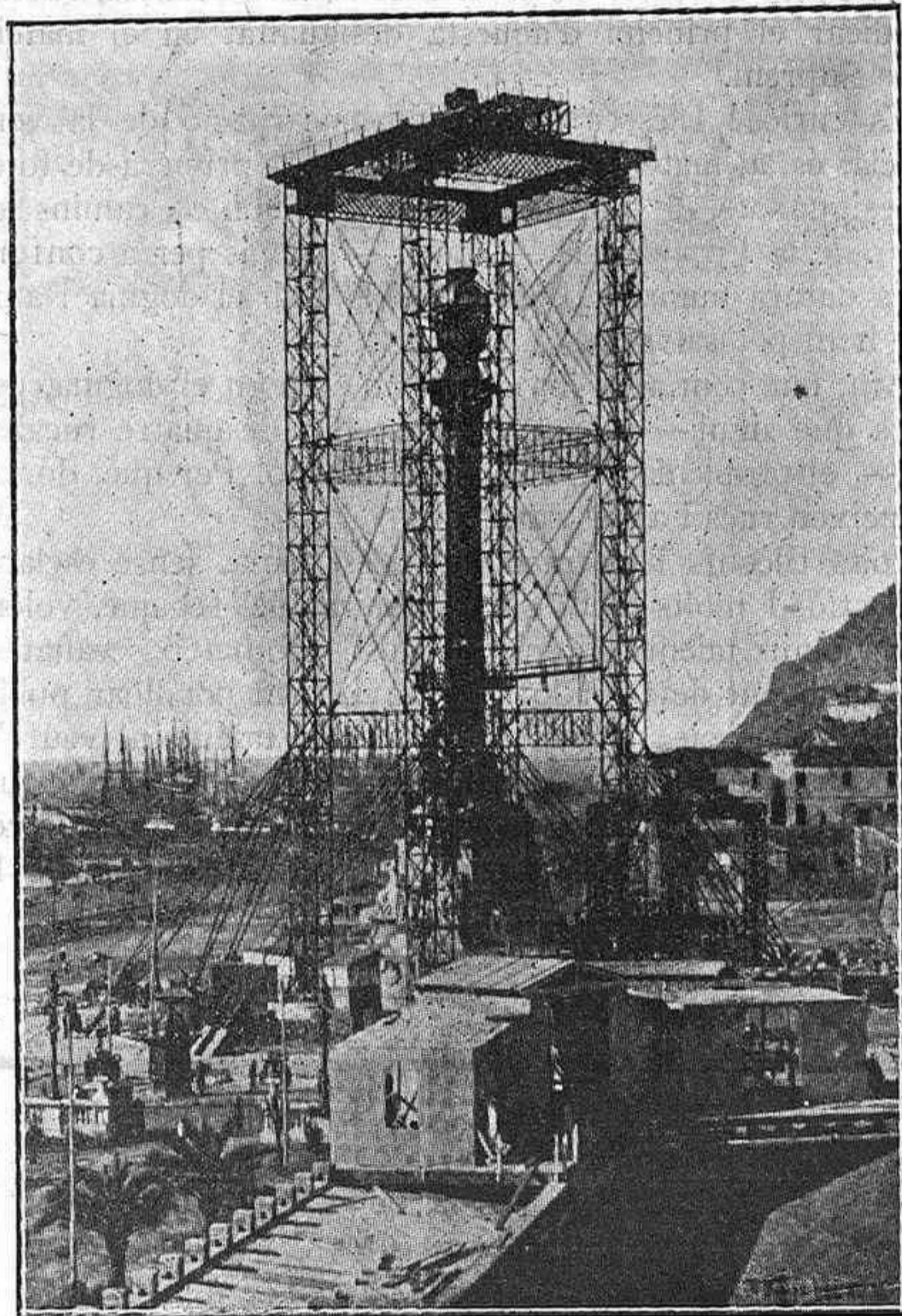
Ara, que com avui dia ningú no creu en el dogma, per papista que sigui — a part, va sense dir, de quatre rucabados —, el problema segueix sense solució. Per què, doncs, uns neixen rucs i altres savis?

Molts filòsofs han tractat d'aquest tema, sense esclarir la qüestió. I molts d'ells s'han admirat del fet que, volent tothom tenir talent, ningú no gosi, tanmateix, vanar-se descaradament de tenir-lo. En canvi, hom pot lloar públicament les pròpies virtuts. I és que del talent cal veure'n els efectes, de la virtut l'exemple, car la virtut, perquè tingui efectes reals, cal que sigui pública, espectacular, pregonada. Al revés, precisament, com en tot, del que a la doctrina ens ensenyaren.

EL GANDUL

—Sembla que fas bondat, que ja treballes.
—Sí, però és per fer-me passar el fred.

Al monument de Colom

Al pobre Colom, per repintar-lo i restaurar-li el monument que té als peus, li han bastit una bastida que va enfilant-se-li cada dia més amunt, fins que segurament li arribarà al nas, o fins que podran penjar-li al dit un anunci de qualsevol marca d'automòbils.

Ell, allà dalt, estàtic, no fa cas de res, i va fent la seva feina amb el braç encarcerat, no fos cas que els navegants perdessin el camí i es tornés a perdre Amèrica pel món civilitzat, i d'aquí uns anys vinguessin els ianquis a descobrir un nou món a Europa.

Algú, però, ha arribat a abusar massa, i fins li han fet fotografies de part de sota, sens tenir en compte la seva pudícia. No fóra estrany que amb tant d'enrenou es molestés i mirés cap a sota per veure què li fan, i llavors segurament es quedaria avergonyit d'aquell tinglado que l'envolta tot, especialment si s'enrecorda, com deu recordar, el que li feren els nostres avis per pujar-lo allà dalt. Allò era un tinglado amb tots els ets i uts, i que diu que feia bo de veure; aquests que hi ha ara, a nosaltres ens fa l'efecte que han estat tot l'any passat recollint els tinglados de festes majors per poder-lo bastir de tots plegats.

Es veu que això de la construcció degenera com totes les coses. Abans feien cases de pedra. Ara de ciment armat. Abans bastides de ferro. Ara, de taulons, i gràcies.

Es ben veritat que els homes marquen la fita del seu temps. Els homes d'abans també eren de ferro; els d'ara

son d'una mena de pa de pessic, però de classe adulterada, encara.

Val més que Colom no miri i que no es distregui de la seva feina; tots hi guanyarem. Així no ens haurem d'avergonyir ni ell ni nosaltres.

Tres instants

Una nit com un avenc.

Uns focs d'artifici dalt de tot—

la gotellada cau sonora—sòlida.

Un brau cavaller pidola hostatge a la cantina.

Els cantiners branden sol·licitos per apeixar-lo—diner.

Una donzella ullpresa pel galan—l'abella morbosa.

Una senyal.

Quietud part de dins, tempesta part de fora.

L'hoste i la donzella sens paraules—tenebres—solitud.

Un bes, un altre bes, un altre...

Un crit escanyat i un crit de triomf.

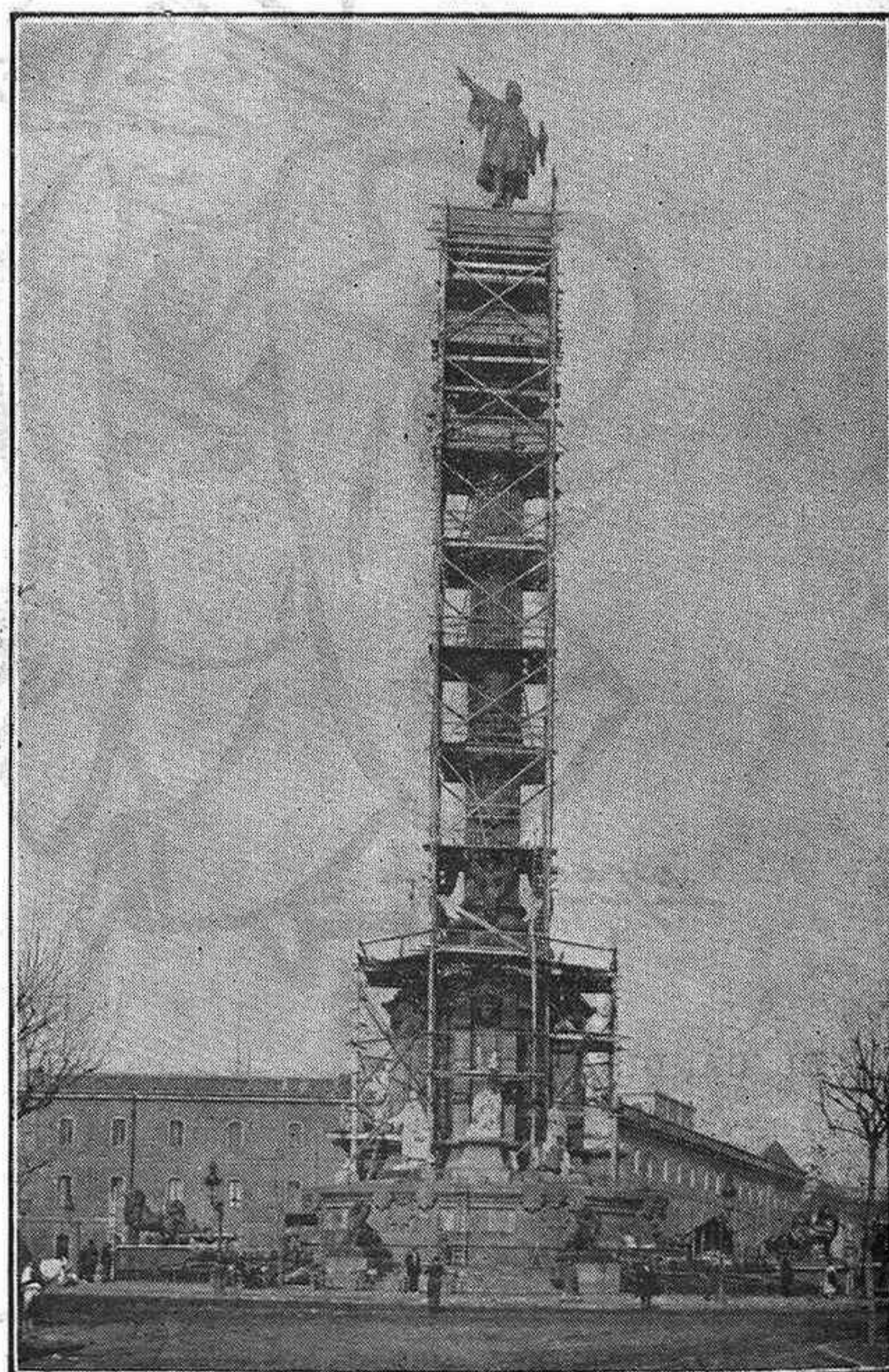
Una dona.

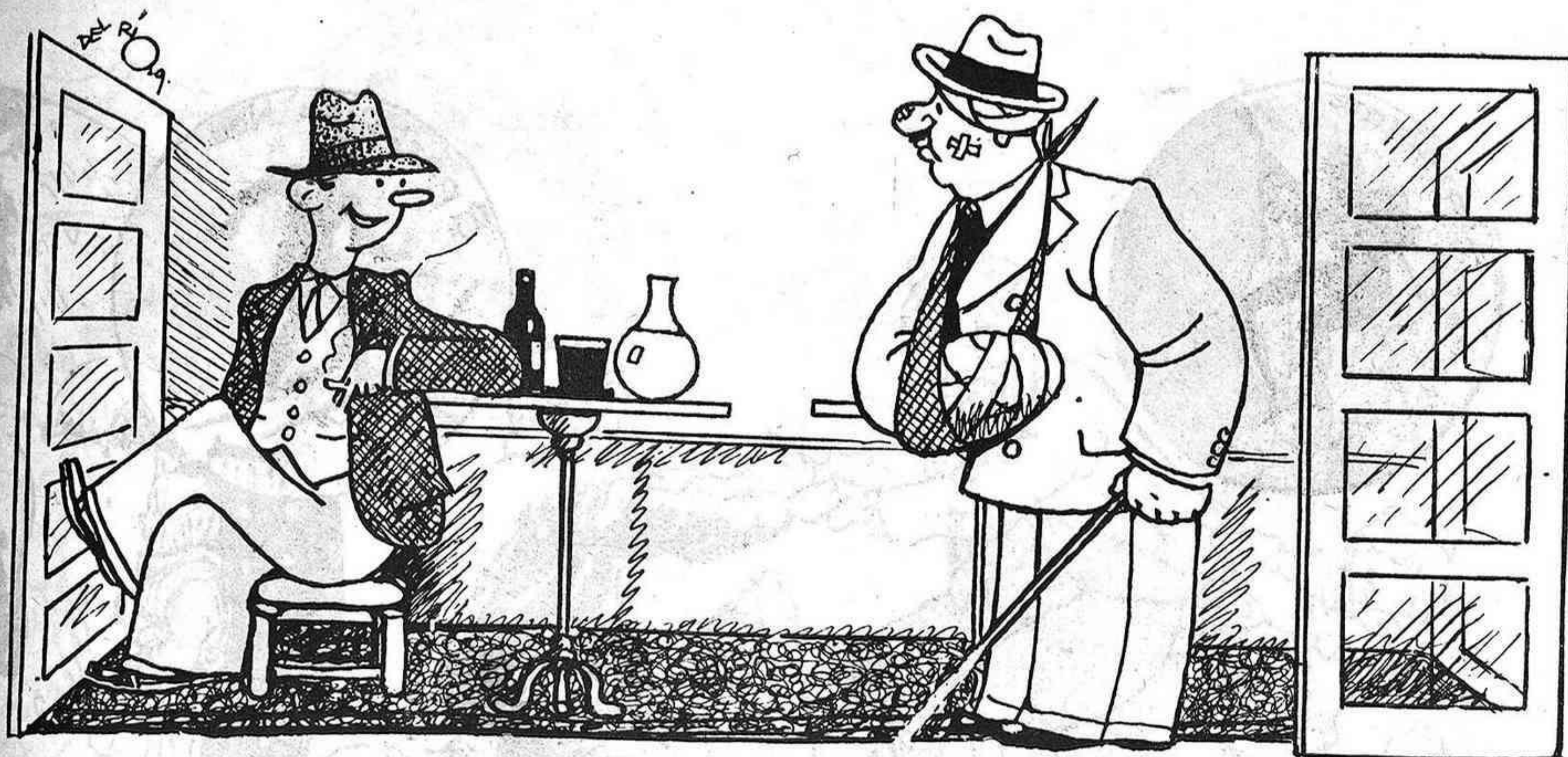
L'abella que se'n va.

Unes galtes roents que fonen dues gotes.

Quietud part de fora, tempesta part de dins.

NARCIS MATES

L'SPORT DE MODA

—Que et dediques a la boxa?

—Jo no; la dona.

VÀRIA

Més avall, lector amable, ja us diré el que passa entre la gent de la guitza i entre els del mastegot; però com que amb això seré breu, abans, per a dir quelcom que ompleni la secció i per tal de justificar la paga, em permetré parlar d'un altre aspecte de l'esport, tan interessant per al llegidor com pugui ésser-ho el que succeí en el partit de diumenge.

L'esport — pacient ciutadà que llegeixes aquesta llauna — no té sols una "vida pública"; té també la seva "vida privada" que és també quelcom que mereix que de tant en tant se'n parli.

La vida privada o amagada de l'esport és la que surt molt poc a les columnes dels diaris i quan ho fa, no és amb tota classe de pèls i senyals, sinó veladament i a la quieta.

La "fauna" de l'esport té quatre famílies, dividides en diverses espècies. Els noms de dites famílies són: directius, plomífers, jugadors i espectadors. I, naturalment, tots els membres d'aquestes "famílies" tenen les seves coses i els seus aspectes; i vista entre bastidors és més pintoresca i bigarrada del que al primer cop d'ull sembla.

Avui parlarem dels directius; són la part més interessant i per ella començarem. I si tenim humor i ganes, ja parlarem en successius divendres, de poca cosa, del "resto".

El directiu d'esports presenta molts variats aspectes: n'hi ha de seriosos, de barrilaires i de maquiavèlics.

Els seriosos són aquests senyors que d'esport no en saben res; gairebé tots són granats i panxuts; en la seva joventut l'esport no el practicaven; en diumenge obrien encara la botiga de la que eren fadrins o petits amos. Però, amb els anys, han fet diners, molts diners, i com en "política" no poden figu-

rar, perquè una "acta" de diputat o de regidor ja no es compra, a força de pagar ampolles de xampany als barrilaires i als maquiavèlics, aconseguen ésser posats en candidatura... i sortir elegits.

Bona part d'ells tenen presidències o sots-presidències, i es donen molt "pisto"; surt el seu nom als diaris, i de tant en tant surt el seu retrat a les revistes gràfiques amb l'epígraf "el digno presidente de la federación tal, que se ha "rascado" el chaleco en bien del deporte", i altres coses per l'estil. Sovint fan planxes volent tractar de qüestions tècniques i els periòdics humorístics els prenen el pèl; i encara se n'alegren, ja que allò que volen ells és surar i figurar, satisfacció lògica de tot nou ric.

"Bueno"... se continuarà...

FUTBOL

Diumenge continuà el Campionat de la Lliga, i dels nostres equips l'un guanyà, l'altre va perdre i un altre va empatar.

El guanyador fou el campió, que fou i continua essent el millor que tenim a casa. L'Espanyol guanyà, doncs, als de Santander per 3 a 0.

El Barça va fer taules a dos gols amb l'Arenes, després d'un partit que féu patir de debò als socis.

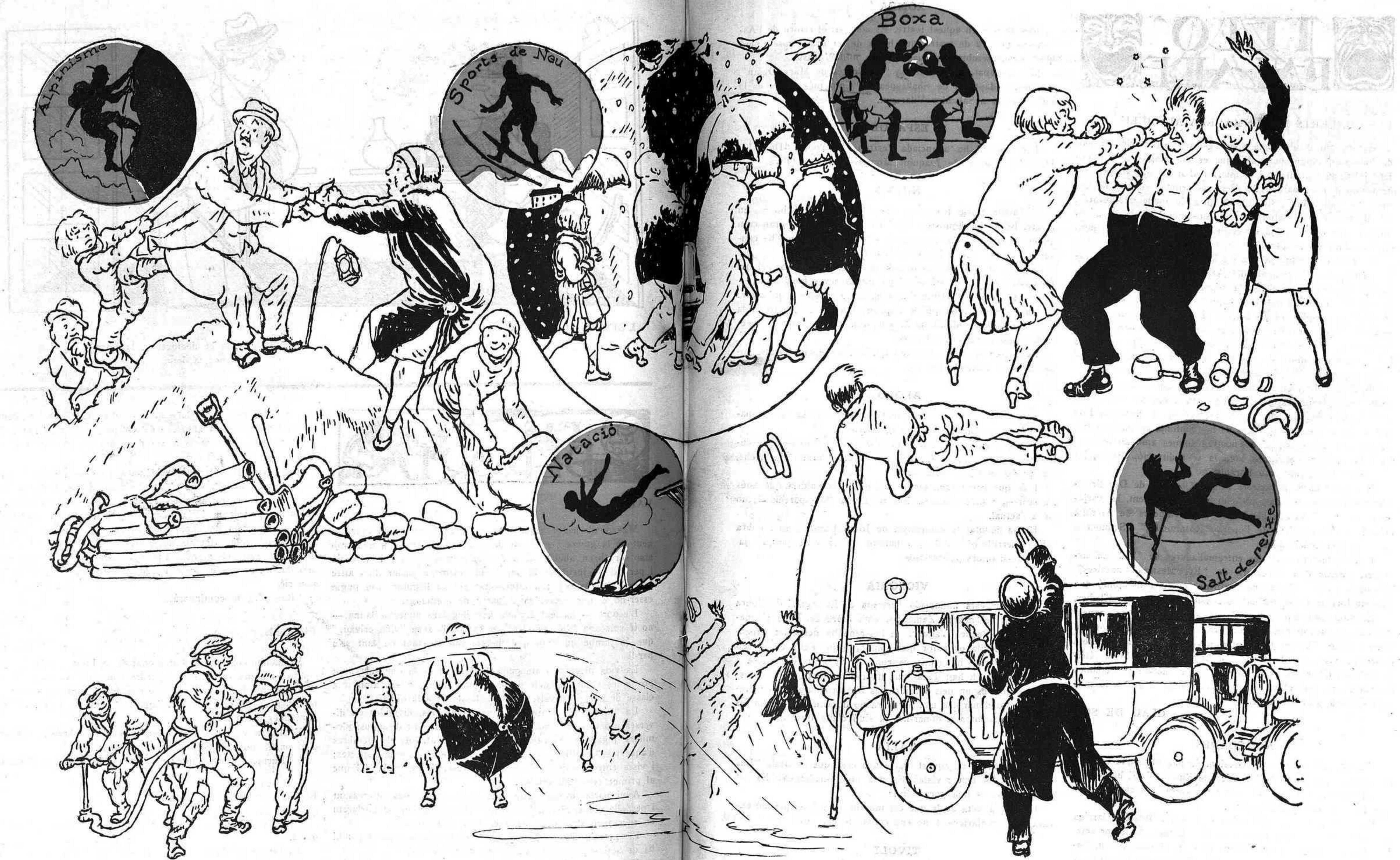
I l'Europa fou atonyinat per l'Atlètic de Bilbao, per 2 a 0.

BOXA

Avui fa vuit dies, a l'Olympia, hi hagué mastegots d'etiqueta.

En l'encontre Barcelona-Lió, els de casa guanyaren tots els combats; l'Alís va estomacar i batre per punts a en Lepesant, i en Gironés perdé per desqualificació per tocar baix enfront d'en Sirvani.

JEPET

Elts esports que s'han de fer per viure a Barcelona

ELS CONCERTS DE PRIMAVERA AL LICEU

Encara em sembla que veig l'estrany espectacle: al pati de butaques, ningú, però allò que es diu ningú; el teló pujant i baixant lentament, i al quart i al quint pis, abocats temeràriament a les baranes, o drets als primers rengles de llunetes, els "amateurs", fora de si, pica de mans que picaràs, El Mestre Kleiber saludava bondadosament, l'esguard a les altures, com qui diu: "ja ho veieu: ens hem de dir adéu, però em recordaré de vosaltres".

No tant com aquí, però a tot arreu del món es veuen casos semblants. Els elegants del pati i de les llotges, per intel·ligents que siguin, acabada la representació, giren l'esquena a l'escenari i deixen que la "claque" o els tastadors de bona fe facin el compliment als artistes. I jo, que això em sembla una manca d'educació! ¿Què diria una de les nostres belles liceïstes, si en passar per davant de la seva llotja i en rebre d'ella una llaminadura de xocolata, quan encara ens feia monades i postures, la plantàvem amb la paraula a la boca?

El Mestre Kleiber es mereixia l'ovació que la gent de bon gust i tots els professors de l'orquestra li van fer. La palma amb l'esplèndida llaçada que li donaren se la mereixia. Ens havia fet oir una interpretació de la "Sinfonia en mi bemoll", de Mozart, que decorarà les nostres ànimes amb un bell record. L'orquestra del Liceu, sota la seva direcció, ens produí un efecte de conjunt immillorable.

Havia començat el concert amb l'"Obertura de Der Freischütz (Weber)", tocada amb endiablament entrenament, les variacions sobre el "Kaiserlied", per a instruments de corda (Haydn), i dos ballets de l'òpera "Rosamunda" (Schubert), que són una delícia alada.

I en la tercera part, les entremaliadures de "Till Eulenspiegel (Strauss)", i l'obertura de "Els Mestres Cantaires" (Wagner), ens acabaren de confirmar en la gran opinió que havíem format de les qualitats ordenadores del Mestre Kleiber.

Es admirable aquesta escola de grans directors d'orquestra que no para de donar Alemanya. Fins en tongades com en l'actual, quan l'antiga hegemonia musical de la raça sembla periclitat, ixen nous directors, com Bruno Walter, Erick Kleiber i Otto Klemperer, que saben treure no detalls i efectismes de color, sinó una clara ordenació del conjunt, gràcia la més noble d'una gran orquestra.

CLAU DE SOL

NOVEDADES

"La Glòria", de mossèn Garriga, és una obra que recorda per més d'un concepte "El místic" de Russinyol. Hi ha, sobretot, el mateix sentit cristià de revolta contra els rics que es carneixen la misèria dels pobres.

No es tracta, però, d'una imitació servil. Mossèn Garriga mou i fa parlar pel seu compte els personatges. Al tercer acte, sobretot, té algunes escenes força vibrants. Literàriament, l'obra no és gran cosa, però engrapa el públic com a obra teatral.

Cal felicitar-se que avui, que hi ha tants literats que actuen com a clergues, hi hagi un clergue que actuï com a home liberal.

La companyia de Novetats en fa una bona interpretació, i presenta l'escena amb bon gust i propietat.

ROMEA

Res de nou en aquest teatre. Es adir, sí: el retorn de l'Associació Obrera de teatre, que havia de fer grans coses, però que, segons sembla, les guarda per a millor ocasió.

S'ha estrenat, mentre arriba "El Procés de Mary Digan", una nova adaptació de Shakespeare: "Com més petita és la nou", deguda a Salvador Vilaregut.

ESPAÑOL

Per avui hi ha anunciada l'estrena de l'obra "Dones!... Dones!", original de Joaquim Montero i Víctor Oliva.

NUEVO

A l'actor Enric Borràs li diuen "el coloso". I ho és, en efecte. Bé ho ha demostrar emplenant un teatre tan gran com aquest amb obres que tothom ha vist. I que tothom s'ha cansat de veure... quan la interpretació era dolenta.

Ara la interpretació és immillorable. Enric Borràs, pel qui no passen els anys, està en el ple de les seves facultats.

Es de lloar l'experiment que ha fet el nostre gran actor: un teatre popular, un públic popular, que en respondre a la seva veu, s'han redimit de la ximpleria banal d'altres espectacles, manifestament inferiors.

Bona part d'elogis mereixen també Assumpció Casals, Jorefina Roca i Remei Cosmo.

APOLO

S'ha acomiadat, definitivament aquesta vegada, la companyia del gran cantant Emili Sagi Barba.

Heu-vos ací com una obra d'indiscutible èxit—merescudíssim—, com "La campana rota", d'Obradors i Tellaeché, ha quedat morta a Barcelona.

I és que corre cada empresari, que més valdria que anés a descarregar sacs a la riba. Ens referim al "desaparecido"; no pas a l'actual.

Hi ha debutat la companyia de Josep Llimona amb l'obra "El Guerrillero"—títol que hauran de canviar, perquè ja existeix—d'autors misteriosos.

VICTORIA

Per avui està anunciada l'estrena d'"El Aguilón", l'obra ja famosa del mestre Zamacois, amb llibre de Lluís Capdevila i Pere Puche. L'anunci de l'estrena ha despertat expectació. Capdevila és autor que compta grans èxits en el seu historial. Puche ha escrit cançons d'una gran delicadesa i sentiment que li han donat una distingida categoria. El mestre Zamacois és un dels músics més ben orientats, millor preparats per a donar-nos una partitura no de xim-xim—com les que hom acostuma a donar-nos—, sinó d'alta qualitat.

TALIA

S'ha estrenat en aquest teatre una cosa que es titula "Las lloronas". Es una revista? Es una obra sicalíptica? Es tot això i més: es una poca-solta.

Una poca-solta de la que cal més no parlar-ne, perquè encara ens enfadaríem. I no ens conve de cap manera.

TIVOLI

S'ha estrenat "La perla del amor", original dels senyors Llabrés, Subrà i Tena. Ni literària ni musicalment és gran cosa. Però com tampoc no és una manifesta bestiesa, el públic, benèvol, aplaudí.

BOB

INTIMES

Quan de genolls al Temple et miri Déu,
digues-li que jo, foll, et vaig ofendre.
Ell que ho perdona tot, que ho sap comprendre,
perdonarà, també, aquell pecat meu.

Quan de genolls al Temple et miri Déu,
digues-li que has pecat per ser perjura,
que la flor del perdó em donares pura
i ara em castigues fort amb l'orgull teu.

Callar sempre, renunciar
fins a sentir el teu trepig,
quan l'insatisfet desig
em ve encara a turmentar;
mai no sabràs, dona amada,
quin és aquest fort desvari,
aquest infernal calvari
on la carn viu condemnada.

No he vist ta gentil faç, ja fa molts dies
'sofreixo molt més del que tu creus.
Un consol, però, hi ha en mes follies:
Deus viure tan contenta quan no em veus!

No eres present i l'atzar em portà
fins a ta cambra, gràcil, femenina.
Parat, ton llit de verge era un altar
que profanava ma ambició mesquina.
Embriagat de amor, que el cor subleva,
assedegat de tu, foll de glatir,
desitjava besà una cosa teva
i un petó vaig deixà al teu blanc coixí.

FRANCESC VILA

CONFLICTE FAMILIAR

—No fem abstinència a taula? doncs fes-ne també de la modista.

Roda el món

Veritablement, la Humanitat té preocupacions ben nícies, ben absurdes. Però, és que en ella no ho és tot, o gairebé tot, d'absurd? Oscar Wilde, digué: hom neix sense saber com, hom viu sense saber perquè, i hom mor sense saber com, perquè ni per a què.

Ací mateix tenim que amb matemàtica regularitat, després d'un sempre inalterable període de temps, la Humanitat, per mitjà de qualsevol Calendari, ens assabenta, solemne: "Som *Any Nou*, senyor! *L'any vell* és mort!" I ho diu amb una cara de pallaso que ens fa riure molt i ens oprimeix el cor ensems. Perquè en ella s'hi reflecteix tota la misèria, tota la buidor de l'ésser humà...

Any Nou, és un concepte terriblement buit (Oh, pobre gènere humà, que sempre foll o embriagat vol trossejar Cronos, mentre Cronos fa el seu fet amb la més glacial indi-

ferència! Es, també, innecessàriament enigmàtic i transcendental. Es massa inflat. Si hom l'associa a aquell "vida nova"! l'esguarda amb un cert respecte supersticiós que fa pena. Se li fa bona cara per tal que ens afavoreixi amb els seus dons, però en el fons, no és desitgen tant aquests, com se'n temen les calamitats: temen els rics que els arrabassi llurs riqueses; els pobres, que els empobreixi més. Essencialment.

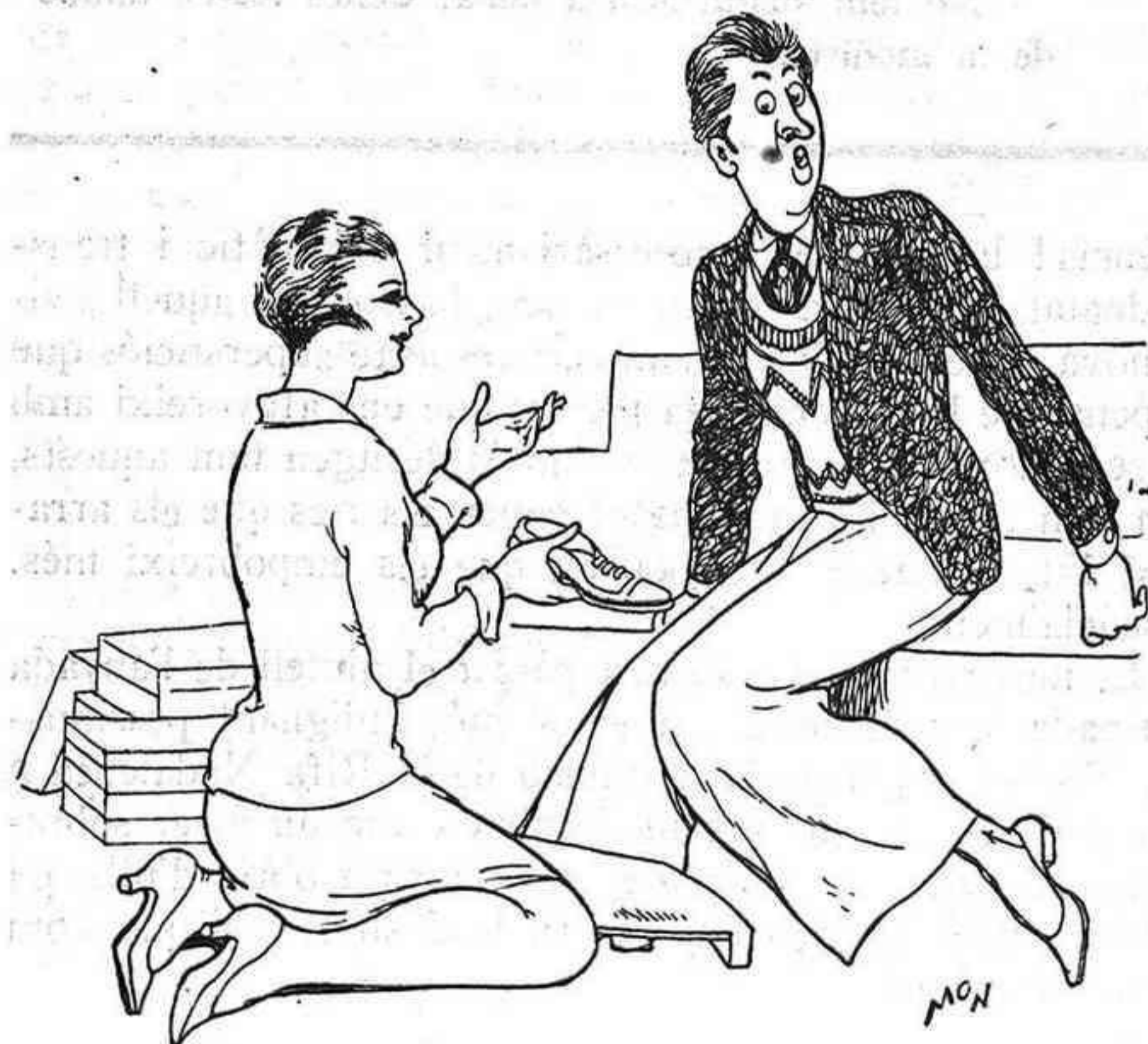
El més trist és que totjust passat el dintell de l'anyada nou-nada, ens deixem anar en el més indignant pessimisme. No ben digerida la desillusió de la Rifa Nadalena o de cap-d'any, no ens sabem avenir de que un ésser sobrenatural no ens faci feliços en un tancar i obrir d'ulls, en nom d'aquell any nou tan adulat. I, aleshores, sí que, com digué Manrique:

"Como a nuestro parecer
cualquiera tiempo pasado
fué mejor!"

DESPRES DEL ROBATORI

- No t'has deixat res que puguin seguir la pista?
—No et preocupis; demà ja ho diran els diaris.

—Perdoni, senyoreta; aquestes sabates no me les quedo ni que m'ho demani de genolls.

I fem el balanç de l'any anterior. Del qual, pel demés, no en treurem voluntàriament, cap ensenyança profitosa. Un nombre de dissorts que fa escruixir i una petita quantitat de benaurances mal fruites no és pas prou perquè ens precipitem avant amb empenta, amb fretura de goig, de ventura, de millorament... — Prou que ens atraparà la sort malastruga — mormolen amb amargor. I, per tot consol — vegin qui ho entén! — diem pestes de l'any traspassat, que fou sempre una mala anyada.

Però, l'any és un mite. Sols existeix el temps, que l'home ha volgut mesurar i es riu de nosaltres. Perquè fins a ell li semblen absurdes les preocupacions de la Humanitat...

Deixeu-me fer un badall i us diré, si voleu, les profecies de l'any 1929 (després de Jesucrist). — Hi haurà, com el 1928, rics i pobres; hi hauran casoris, enterraments i bateigs; sorgiran altres conflictes internacionals, i es seguirà jugant a futbol; uns moriran de gana, altres de fred, i altres de farts; el senyor Esteve seguirà duent ulleres fumades, i el bon Jean, anirà tirant; els uns faran la llesca, i als altres els la faran; hi hauran desfalles, robatoris, naufragis i catàstrofes aèries; hi haurà qualche tir, i és beurrà xampany; els successos de l'any seran, a Barcelona,

Però, en bona refè, que té preocupacions ben nícies, la Humanitat.

Ara sí, que com més anme, menys valem. Se'ns refreda la sang, i no se'ns gela del tot, per tal que poguem encara discutir; discutint, discutint, ens passarà com als bizantins.

En aquest cas, és cosa de desitjar de tot cor l'arribada (en exprés, si pot ésser!) del Judici Final.

Any Nou! Any Nou! Es, almenys per ara, un concepte terriblement buit. I una burla sagnant. L'any 1929 serà, al nostre entendre, quelcom no pas de vell, sinó prematurament esgotat, infecund...

Si ens equivoquéssim!

Aleshores sí que fóra de cridar: "Nova era, vida nova".

J. AYMA I MAYOL

EL CABDILL DE L'ARDIDESA, poema de Francesc Rossetti.

Els poetes de Catalunya no senten predilecció pel poema. Ben pocs poden recordar-se'n. Anem a dir que en la poètica d'altres països passa el mateix. J. M. de Sagarra acaba de publicar el seu "Comte Arnau", ben digne de consideració i estima.

Francesc Rossetti, poeta d'una gran força lírica, ens oferí fa poc "El cavaller del pler", poema en què es glorifica Don Joan i que la crítica acollí amb elogis.

Ara ens fa ofrena d'"El cabdill de l'ardidesa", poema que té tot l'encís d'una cançó de gesta. Francesc Rossetti se'ns mostra en aquest nou poema el poeta ric en temes que podríem dir-ne melòdics, ja que la poesia és, per essència i potència, musicalitat.

Un home eixerit

En Jepet venia del Priorat a veure la família. Venint a veure la família al Priorat, sempre s'hi guanya quelcom. Les ganàncies d'en Jepet foren dos litres de vi ranci posats dins d'una botija de pell.

En sortir de l'estació de França, amb la botija penjada al coll, un burot l'hi preguntà què hi duia.

—Vi ranci! — respongué.

—Doncs heu de pagar drets.

—Doncs no en pagaré.

—Ja ho crec que en pagareu!

—Que no!

—Ja ho veurem!

I anava a cridar un urbà, quan En Jepet es tregué la botija del coll, i en un sol trago s'engolí els dos litres de vi ranci. Quan hagué recobrat l'alè digué:

—Què, que pagaré o no?

Enric López Benturas

El passat dimecres, dia 6, a la nostra ciutat, i a l'edat de setanta tres anys, morí el senyor Enric López Benturas, germà de l'editor de L'Esquella de la Torratxa—, Antoni.

Enric López Benturas havia esmerçat les seves energies en el comerç; havia consagrat la seva vida al treball, fou comercial i personalment, un home recte i just, estimat de tothom.

L'enterrament, que tingué lloc l'endemà dijous, o sigui ahir, constituí una sincera i sentidíssima manifestació de l'afecte que la ciutat tenia per Enric López Benturas.

A la seva família, el nostre condol.

Una mestressa d'escola que feia llegir a les deixebles l'obra de Rebelais "Gargantua i Pantagruel", ha estat suspesa d'empleu per considerar que aquella obra és impròpia per a senyoretetes.

Un grup de ciutadans sevillans, es veu molt desenfeinats, han circulat pels carrers de Sevilla en manifestació maldant pel restabliment de la capa.

No tots els homes de govern saben prendre comiat de la manera lacònica i digna que ho ha fet el President Coolidge.

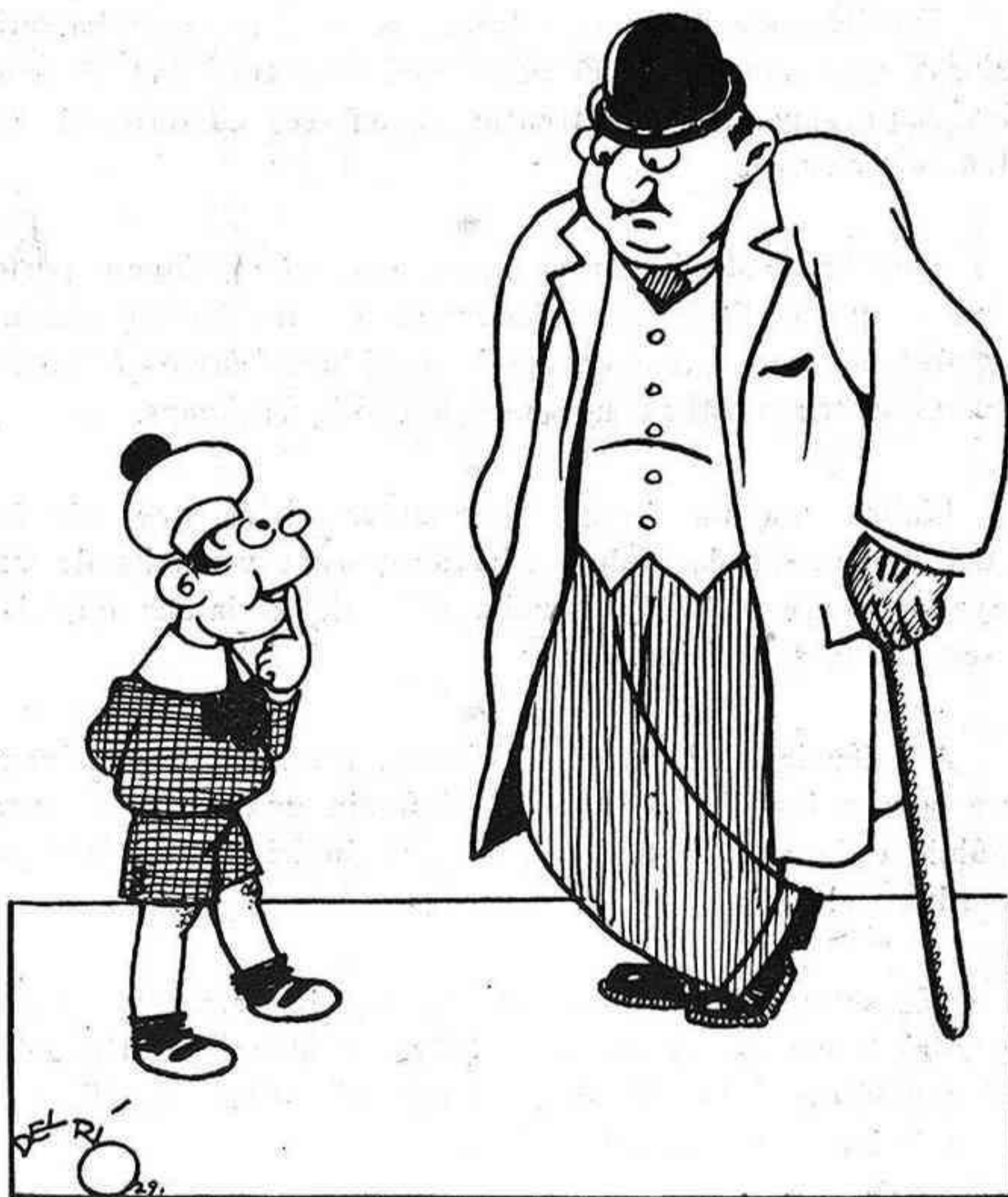
El pobre Lindbergh sí que podrà dir que li han tallat les ales.

Per poder-se casar amb la dona que estima, el sogre li exigeix que abandoni l'aviació.

Un metge anglès assegura que la millor manera de combatre la grip és empapar-se el cos de bon vi.

Els nostres viticultors segurament que li faran un homenatge.

A l'Estudi Masriera, els Bellugets ens han ofert una bella vetllada d'art en la qual presentaren, com de costum, les obres molt bellament.

EL BON FILL.

—Quan siguis gran, vui que siguis un cavaller.

—No en vui ser; jo vui ser papa, com tu.

PROBLEMA DE QUIMICA

—Per què has llençat el vi?

—Si era aigua!

—Tu què saps del miracle del pa i dels peixos!

De l'Havana diuen que durant el mes de gener ha pujat a 42.735 els americans del nord que han travessat el mar de les Antilles per a poder trencar la llei seca en terres de Cuba. Un bon negoci.

Que Sant Medí plantés faves, ens ho expliquem perfectament; que ja li florissin al darrera, no ens ho expliquem pas gaire; però, que avui encara hi hagi tants favots i tantes favetes de Sant Medí, no ens ho expliquem gens.

L'altre dia un home preguntava si és que els lleons del monument de Colom s'havien tornat vermells de vergonya de veure cada dia aquella colla de xarlatans que davant seu fan la seva feina.

A València els jurats del Tribunal Industrial es queixen que no cobren les dietes. Qui sap si fessin una enquesta entre el públic cada vegada que celebren un judici. Així, almenys, no perdrien el temps.

El senyor Rucabado anuncia que la setmana vinent rependrà la campanya contra el llibre de Mossèn Carbonell, "El Collectivisme i la Ortodòxia Catòlica", llibre ple d'amor als humils i que mai farà Rucabado.

Dilluns passat el Consell directiu dels "Tranvías de Barcelona, S. A.", obsequià amb un banquet íntim fet al Ritz, al marquès de Foronda per festejar el vinticinquè aniversari de la seva direcció de la dita entitat.

Assistiren a l'acte, a més dels components del Consell Directiu, tots els funcionaris de la Direcció.

Regnà entre els comensals una franca cordialitat, i el senyor Foronda fou objecte de les més sinceres manifestacions de simpatia.

L'altre dia, a Madrid, va acostar-se un jove a tirar uns "pipos" a una artista de varietes; però als pocs moments va trobar-se a faltar el moneder amb 300 ptes.

Després diran que no hi ha galanteria.

A Sevilla s'ha organitzat un homenatge a la capa espanyola.

Els prestamistes seran els que hi guanyaran, perquè en tenien moltes d'arreconades, i a més, és allò:

"La capa todo lo tapa".

A Berlin, es presenten, mensualment, més de mil demandes de divorci.

Això és entretenir-se a fer i desfer.

Menys mal encara, perquè nosaltres, quan ens casem, ja hem rebut, te l'has carregat per tota la vida.

Ja tenim un refrany popular que diu: "Home casat, burro espatllat."

Han visitat Barcelona uns alumnes de L'Escola de mestres de l'Argentina. Però com que per tot arreu han sentit tangos (valenta epidèmia ens ha caigut), han dit; anem, anem, que això sembla una sucursal de l'Argentina.

Hem rebut "Hèlix" de Vilafranca del Penedès. Revista jove, d'aire modern: proa oberta a mars pressentides. En el sumari del primer número porta les signatures d'Agustí Carreres, Antoni Gantenys, Pere Viles, Josep Solanes, Tagore,

Joan Miró, Joan Ramon Masoliver, André Breton. Reprodueix uns quadros de Joan Miró, i publica unes ilustracions de Güell, Claret i Boada.

Tenim a Barcelona l'esquadra anglesa. Nosaltres no som pas gens amics dels anglesos: sobretot quan es presenten amb una factura.

Els qui estan contents amb la visita dels anglesos són els amos dels bars.

"Mirador" ha obert un plebiscit per tal que el públic digui quina és l'obra que més li ha plagut de les estrenades durant la temporada. A l'autor de l'obra que més vots obtingui "Mirador", li hiurà dues mil pessetes.

Ja està bé, molt bé. Dues mil pessetes, ací que s'estrena cada setmana, no les donen totes les obres.

Els èxits teatrals són una cosa graciosíssima, una cosa graciosíssima que, però, desconcerta el públic.

Divendres s'estrenà una obra del senyor X. L'endemà la crítica ens explica l'argument i fa unes consideracions tan misterioses, que el públic no sap si l'obra és bona o dolenta. Al mateix temps apareixen els solts de comptaduria anunciant l'"èxit sorollós" d'autor i intèrprets i fent-nos saber que dimarts proper s'estrena una obra del senyor Z.

Com quedem? Pensa el públic. Quedem molt bé: l'obra, malgrat els solts de comptaduria, desapareix dels cartells als quatre dies.

A Mèxic torna a haver-hi soroll. Sembla, però, que Calles ha estat nomenat ministre de la guerra. Calles sabrà fer callar els escandalosos.

J. V.: Va. Però li hem de fer una advertència: si no ho veu publicat, és que la censura no vol que vagui.

E. S. G. (Artells).—Li agraim molt la gentilesa, però no ho podem aprofitar. Tenim massa original en cartera.

R. C.: No és prou correcte el vers, ni prou personal. Cal estudiar més.

V. C.: Massa llarg. Pensi que disposem de poc espai.

J. S. J.—Els versos no estan malament del tot, sobretot d'intenció. Però s'hauria de retocar massa. Segueixi treballant i estudiant, que vostè farà coses.

M. B. S. (Horta).—No, jove, vostè s'ha equivocat de porta. Això trameti-ho al senyor Ruc de "Catalunya Social": tindrà un èxit.

J. C. S.—No pot anar.

"El Torrè del Puig" (Vendrell).—Va la prosa. La poesia molt digna de respecte pel sentiment que l'ha inspirat, no s'adiu amb el to del nostre setmanari.

J. R.—Es massa llarg, i resulta, a més, vulgar. Faci altres coses, però primer estudiï, llegeixi força.

B. R. B.—Van els versos, dos d'ells. "L'Instant" no ens acaba de fer el pes. Vós podeu escriure millors coses.

Ll. R. C.—Aquesta vegada es poc interessant ço que ens envieu.

BARÓN DE HOLBACH

DEL AMOR CONYUGAL

*Los esposos en la vida
privada. Sus deberes.
Sus placeres legítimos*

Precio 2 pesetas

DR. BEARSON

Eterna luna de miel

*Secretos del lecho conyu-
gal. Cartilla higiénica para
los recién casados : : :*

Precio 2 pesetas

Lluís Capdevilà

BARCELONA,

cor de Catalunya

Preu: 4 pessetes

BARÓN DE HOLBACH

DEL PLACER

*De la felicidad
y de la muerte*

Precio 2 pesetas

VERNEY D'ORIANI

¿Quiere V. ganarse un sobresueldo?

*Pequeños trabajos y tareas
fáciles con que aprovechar
unas horas entretenidas y
remuneradamente : : : :*

Precio 3 pesetas

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaixes.

Llibreria Bazarovols d'Antoni López • Rambla del Mig 20 Barcelona

DR. BEARSON

Etterna cura de mial

Secrets del lesta conyugal

Prof. Cortina i l'ètica para

les veuques casades :

Preço 3 pessetas

BARÓN DE HORBACH

DEL AMOR
CONYUGAL

Los capços en la vida

privada. Sus debors.

Sus piaseres legítimas

Preço 3 pessetas

EL LLADRE INEXPERT..

Preço 3 pessetas

—Ja no hi “treballo” amb el gitanet; vàrem renyir perquè d’una casa sols vaig poder pispar un fonògraf, i ell em va dir que era un lladre que no estava per músiques.

La llibreria Bazarovols d'Antoni López • Rambla del Mig 20 Barcelona